Влада - Радам !

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України №6 (756) ♦ Четвер, 13 січня 1994 року ♦ Ціна договірна

ВЛАДА МАЄ БУТИ АВТОРИТЕТНА, АЛЕ НЕ АВТОРИТАРНА

Учора в сесійному залі Верховної Ради України під головуванням Л.Кравчука та І.Плюща відбулося розширене засідання Конституційної комісії спільно з представниками політичних партій, громадських об'єднань, головами обласних Рад і представниками Президента в областях. Присвячене засідання обговоренню проблем розвитку конституційного процесу в Україні, бо вона, як зазначив у вступному слові Президент України Л.Кравчук, є держава, визнана світом, а тому й не повинна стояти осторонь цивілізованих конституційних норм. На думку Л.Кравчука, головна проблема зводиться до трьох підпроблем: як винести проект нової Конституції на всенародний референдум, як організувати проходження підготовлених конституційних документів через різні органи, зібрання і Верховну Раду і визначити, зрештою, чи не доцільніше буде прийняти перехідний закон про владу, якщо не вдасться винести проект Конституції на референдум. А головне, зазначив Л.Кравчук, здійснити поділ функцій ід так і знайти такий баланс між центром і регіонами, щоб кожна гілка влади була авторитетна, але не авторитарна.



Володимир СКАЧКО.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Продиктовано в номер

Хто ж стане президентом Криму?

У кримській пресі опублікована заява трьох кандидатів на пост президента Республіки Крим — голови Республіканської партії Криму Юрія Мєшкова, першого секретаря Комуністичної партії Криму Леоніда Грача й представника Президента країни в Севастополі Івана Єрмакова. У ній стверджується, що з боку незалежного кандидата Миколи Багрова «все частіше припускаються некоректні методи агітації». Стало відомо, що між командами Єрмакова, Грача і Мєшкова ведуться консультації про можливе зняття двох кандидатур на користь третього. Цим третім найімовірніше може стати Л.Грач.

До кримчан звернувся голова Ліберально-демократичної партії Росії Володимир Жириновський. У цьому документі, зокрема, говориться: «ЛДПР вважає «Русскую партию Крыма» (лідер Сергій Шувайников) єдиною партією Криму, здатною щиро захистити інтереси кримчан.

Закону ще немає, а товар продається

Перший відкритий земельний аукціон мають намір провести 21 січня у Харкові місцевий міськвиконком та Харківська товарна біржа. На брифінгу начальник головного адміністративного управління планування та економіки міськадміністрації Л. Погуляєва відзначила, що метою аукціону є не стільки поповнення міського бюджету, скільки затвердження ринкового курсу місцевої влади, ідеї, що земля також має продаватися і купуватися.

На торги буде виставлено шістнадцять земельних ділянок як у центрі, так і на околицях міста. На восьми з них переможці матимуть право побудувати індивідуальні житлові будинки, здобудуть право на оренду землі на 50 років з переважним правом продовження терміну оренди на такий же період і зможуть побудувати на своїх ділянках об'єкти комерційного призначення.

(Закінчення на 4-й стор.)

Створили єдиний економічний простір

У Ташкенті завершились переговори офіційних делегацій Казахстану й Узбекистану на чолі з президентами Н.Назарбаєвим та І.Карімовим. Зокрема, укладено договір про єдиний економічний простір між двома державами. Підписано угоди про врегулювання взаєморозрахунків за результатами торговоекономічного співробітництва в 1992—1993 роках, про організацію розрахунків у поточному році.

Ухвалено також ряд документів, спрямованих на поглиблення інтеграційних процесів у галузі культури, науки, освіти, туризму, спорту і охорони здоров'я.

З космічною швидкістю — зуби, гідні кінозірки

Київська міська стоматологічна поліклініка реклами не потребує. У столиці її знає всяк, хто мав клопіт із зубами і хотів раз і назавжди покінчити із зубним болем та й стати красивим, як кінозірка. Все нове, що є сьогодні у стоматології, застосовується на практиці у цій поліклініці — найсучасніші пломбувальні матеріали, обладнання, передові технології. Щодо обладнання, то це заслуга Київської держадміністрації, яка закупила обладнання зарубіжної фірми. Тут дрібні інструменти тільки одноразового користування, а установка «Термінатор» стерилізує інструментарій за три секунди. Космічна швидкість!

Спеціалісти поліклініки ведуть як безоплатний прийом, так і платний — за карбованці і валюту. Відділення, яке обладнали устаткуванням інофірми, працює з вересня. Тут використовуються виключно імпортні матеріали, закуплені за валюту.

Цей підрозділ — основне джерело надходження валюти на рахунок поліклініки. За досить короткий період існування відділення вже заробило кошти на закупівлю партії пломбувальних матеріалів. Невдовзі спеціалісти підрозділу зможуть заробляти кошти і для інших відділень поліклініки. Початок уже покладено: укладено угоду, і кожен спеціаліст установи, незалежно, який він веде прийом — платний чи безоплатний, працюватиме з набором сучасних імпортних пломбувальних матеріалів.





На знімках: завідувачка відділення Олена Яковлєва; прийом веде лікар-стоматолог Тамара Івчук.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

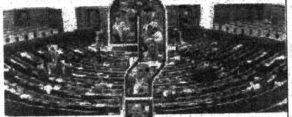
Підтримаймо і словом, і ділом

Нарадою на найвищому рівні країн—членів НАТО в Брюсселі прийнята програма «Партнерство заради миру». У ній міститься звернення до колишніх членів Варшавського договору та інших європейських країн узяти участь у цій програмі. У зв'язку з прийнятим документом МЗС України розповсюдив заяву. У ній, зокрема, йдеться про те, що звернення країн—членів НАТО прийняте у складний час, коли в окремих регіонах континенту тривають конфлікти, а більша частина країн Центрально-Східної Європи відчуває тривогу у зв'язку з відсутністю структурованих механізмів безпеки в цьому регіоні.

Тому, підкреслюється в заяві, Україна вважає пропозицію країн НАТО започаткувати програму «Партнерство заради миру» своєчасним і перспективним кроком у правильному напрямку, який дасть можливість усім заінтересованим країнам розпочати практичну роботу з конкретного політичного та військового співробітництва з Північноатлантичним альянсом. В свою чергу Україна братиме активну участь у програмі «Партнерство заради миру».

Добрі наміри. І не більше?

Програму «Партнерство заради миру», запропоновану Сполученими Штатами, схвалили учасники надзвичайної сесії Ради НАТО. За словами американського Президента Б. Клінтона, настав час вийти за рамки діалогу в Раді Північноатлантичного співробітництва і перейти до оперативного партнерства із східноєвропейськими державами. На думку прем'єр-міністра Великобританії, американська концепція відповідає нинішнім потребам забезпечення стабільності й миру в світі. Прийнятий документ передбачає, що держави НАТО беруть на себе політичні зобов'язання захищати демократичні перетворення в державах Східної Європи, а в військовій галузі провадитимуться спільні навчання, обмін фахівцями. Проте поки що не визначено графік і точні критерії вступу нових членів до Північноатлантичного альянсу, чого домагалися східноєвропейські країни.



ВИБОРИ 94 27 БЕРЕЗНЯ

З пошти

КОГО ОБЕРЕМО?

Сесійний зал не для всіх...

Потрібно розтлумачити людям, що до парламенту потрібно обирати тих, хто розуміється на політиці та економіці. Дилетантам не місце у сесійному залі Верховної Ради.

М.КОНОНЕНКО,
службовець.

Київ.

Віддамо перевагу безпартійним

Майбутні вибори до парламенту дещо лякають мене. Вони набувають значення шекспірівського: бути чи не бути... Нині взяти до рук кермо влади прагнуть не прості демагоги, а корумповані мафіозі. Бо відстоюють вони не інтереси народу, а власні капітали.

Тож кого обирати? Пропоную перш за все звернути увагу на... безпартійних кандидатів. Вони не зацьковані партійною дисципліною, не зіпсовані партійною порукою. Вони мають заряд ідеологічної розкутості.

А.БІЛОЗЕРОВ.

Одеса.

Голосуватиму за аграрників

Після довгих роздумів вирішив голосувати за кращих представників сільськогосподарського виробництва, бо вони власними руками виробляють продукцію, без якої, як відомо, не обходиться жодна людина на Землі. Адже хліб — це і політика, і економіка, і соціальна сфера.

П.БАБЕНКО,
ветеран війни та праці.

Кривий Ріг.

А я — за «нашого» Жириновського

Набридли беззаконність, беззахисність, безвідповідальність, безгосподарність. Одне слово, увесь той безлад,що вирує в державі. А тому на весняних виборах віддам свій голос за «нашого» Жириновського, звичайно, коли на той час він з'явиться в Україні.

М.ГОРБАТОВСЬКИЙ.

Верхньодніпровськ Дніпропетровської області.

Пасивність тут згубна

Шановні співвітчизники, відкиньмо байдужість і виявімо громадську активність. Теза: не піду на вибори, бо однаково нічого не зміниться на краще — глибоко помилкова, шкідлива для України та її народу. Навпаки, низька явка громадян на виборчі дільниці дасть можливість владним структурам та їхнім прихильникам маніпулювати невикористаними бюлетенями, створюючи свою більшість. За активної участі виборців є реальна можливість обрати справді кращих, переобрати Верховну Раду, а також поліпшити долю свого народу і власної держави.

В.ВІЛОУС,
професор.

Умань Черкаської області.

У Центральній виборчій комісії по виборах народних депутатів України

Центральна виборча комісія по виборах народних депутатів України в черговий раз розглянула заяви та інші документи, подані політичними партіями, про реєстрацію їх як таких, що виявили намір висунути кандидатів для участі у виборах народних депутатів України.

Згідно із статтею 14 Закону про вибори Центральна виборча комісія 6 і 10 січня ц.р. прийняла постанови про реєстрацію Конституційно-демократичної партії, партії Організація українських націоналістів в Україні та Української селянської демократичної партії у зв'язку з їх наміром висунути кандидатів для участі у виборах народних депутатів України 27 березня 1994 року.

У комісіях Верховної Ради України

У **Комісії з питань відродження та соціального розвитку села** підготовлено до розгляду на дев'ятій сесії проект Концепції національного відродження села, опрацьовано одержані з місць пропозиції щодо внесення змін і доповнень до чинних законів про селянське (фермерське) господарство та про пріоритетність соціального розвитку села і агропромислового комплексу. Комісія розпочала аналіз поданого Кабінетом міністрів законопроекту про основні напрями державної регіональної політики в Україні.

Робоча група **Комісії у питаннях соціальної політики та праці** за участю фахівців міністерств, відомств та профспілкових організацій розглянула запропонований урядом законопроект щодо внесення змін і доповнень до кодексу законів про працю. Передбачається, зокрема, нова редакція або відміна ряду положень майже п'ятдесятьох статей, особливу увагу приділено сфері правового регулювання трудових відносин, матеріальної відповідальності, місця і ролі в цьому профспілок.

Члени **Комісії з питань агропромислового комплексу** працюють над удосконаленням земельного законодавства. Проведено робочі зустрічі з керівництвом Держкомзему і представниками аграрної науки з питань прискорення земельної реформи, роздержавлення і приватизації землі, видачі державних актів на право власності та на право користування землею. Опрацьовуються численні пропозиції народних депутатів, обласних Рад, міністерств і відомств щодо внесення змін і доповнень до Закону про плату за землю.

З метою поліпшення соціально-побутових умов літніх людей та інвалідів до аналізу відповідного чинного законодавства, щоб внести в нього необхідні зміни і доповнення, приступила **Комісія у справах ветеранів, пенсіонерів, інвалідів, репресованих, малозабезпечених і воїнів-інтернаціоналістів.**

Комісії з питань оборони і державної безпеки, з питань гласності та засобів масової інформації спільно з фахівцями Кабінету міністрів завершили доопрацювання і пропонуватимуть на розгляд дев'ятої сесії проект Закону про державну таємницю (друге читання). В ході його підготовки враховано численні пропозиції й зауваження, що надійшли від інших парламентських комісій, міністерств і відомств, громадських організацій. Розроблюваний виходячи з суверенітету нашої держави та міжнародних принципів, такий закон покликаний регулювати суспільні відносини з метою захисту життєвих інтересів України в сфері оборони, економіки, зовнішньополітичних зв'язків, правопорядку.

Відбулося засідання Комісії **у правах людини**, на якому був розглянутий у другому читанні проект Закону про правовий статус іноземців. Зазначалось, що в ньому відображено досвід, набутий світовим співтовариством, розвивається національне законодавство з цього питання. Іноземні громадяни в Україні мають ті ж самі права і свободи, ті ж самі обов'язки, що і громадяни нашої держави. Питання, пов'язані з в'їздом (виїздом), також цілком відповідають загальноприйнятим міжнародним нормам. При обговоренні були враховані пропозиції і зауваження інших комісій Верховної Ради України. Зокрема, запропоновано законодавчо визначити випадки, коли деяким іноземцям не може бути дозволено в'їзд в Україну, підстави, за якими не дозволяється виїзд, встановлено порядок видворення іноземних громадян.

Прес-центр Верховної Ради України.

ШАХТАРІ НЕ ПІДТРИМУЮТЬ ІНІЦІАТОРІВ СТРАЙКУ,

але незалежно від них страйкувати готові

На засіданні регіональної Спілки страйкових комітетів Донбасу, що відбулося в Луганську, представники трудових колективів шахт двох областей проголосували проти проведення 18 січня всеукраїнського страйку, до якого закликав у своєму зверненні до громадян країни голова виконкому вільних профспілок України Олександр Мріль.

Рішення це далося непросто. Самого Мріля шахтарі назвали провокатором, який під керівництвом досвідчених «ляльководів» хоче добитися повного паралічу економіки України, що неминуче спричинить введення надзвичайного стану, зірве наступні вибори. В той же час у колективах шахт наростає обурення з приводу того, що гірникам знову вчасно не виплачено заробітну плату. «Якщо ми не вдамося до рішучих дій, страйк виникне і без нас, стихійно, і це буде ще гірше», — зійшлися на думці члени РССКД. Тому в листі, Президентові, Верховній Раді України, Кабінету міністрів, яку привезла до Києва вибрана на засіданні делегація, поставлено вимогу виплатити шахтарям до 15 січня заробітну плату, встановити ціни на вугілля, виходячи із затрат на його виробництво. В разі невиконання цих вимог шахтарі оголосять акцію протесту. Ймовірніше за все це буде невідвантаження вугілля споживачам, але й від страйку уберегтися буде важко.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.

Луганська область.

Пан Спіженко образився...

І вимагає через суд сатисфакції від членів експертної групи, яка вивчала ефективність контрактів, укладених Міноохорони здоров'я з іноземними фірмами, за «образу честі й гідності». Та у тім то й парадокс, що остаточні оцінки діям міністра давала не експертна група, а Валютно-кредитна рада Кабінету міністрів.

А що суд? Невже не бере цю «дрібничку» до уваги, невже не розуміє, що позов зроблено не за адресою? Може, й усвідомлює, але після піврічного затишшя, напередодні нинішнього року, знову надіслав «ображаючим» повістки з вимогою з'явитися на судове засідання.

А почалося все це так. Ще в серпні 1992 року Комісія з питань здоров'я людини Верховної Ради України вирішила вивчити проблему забезпечення населення медикаментами, яких ставало все менше і менше. Оскільки своїх, вітчизняних, обмаль, то доводиться купувати за кордоном. І, звісно, за валюту.

То що ж ми купуємо, в яких обсягах і за якими цінами? Отже, треба ознайомитися з контрактами, укладеними з іноземними фірмами. Письмові звертання комісії до міністра Ю.Спіженка з цього приводу протягом кількох місяців залишалися без відповіді. Тільки після втручання Генерального прокурора і міністра економіки, які виділили фахівців зі своїх відомств для вивчення укладених контрактів, з Міноохорони здоров'я передали текст документів. Та вирішили схитрувати, бо вже 21 грудня 1992 року створена група спеціалістів, куди увійшли старший прокурор, п'ять фінансистів та економістів, зробила однозначний висновок: «Подані документи є неповними копіями контрактів, у яких відсутні необхідні для цих документів реквізити та належне оформлення». Отже, експертизі не підлягають.

Ще один лист від ім'я Ю.Спіженка, від 10 січня 1993 року, з вимогою подати аутентичні контракти або їх повні копії також залишився без відповіді. Таким чином, міністерство влаштувало парламентській комісії справжню обструкцію, не давши їй реалізувати одну з основних функцій Верховної Ради — контрольну.

(Закінчення на 8-й стор.)

Життя Рад

ЯКИЙ З МЕНЕ ДЕПУТАТ?

Василь Зембович, водій автотранспортного підприємства торгівлі, не вірив, що стане депутатом Садгірської районної Ради народних депутатів. Коли його висунув трудовий колектив, у списку кандидатів уже був один претендент — директор солідної будівельної бази. Боротися проти такої персони справа безнадійна. Виборці на минулих виборах чомусь більше вірили начальникам, аніж слюсарям та водіям. За директора агітував цілий почт з інструкторів райкому, парторги, партгрупорги. А Василь Олексійович лише встиг кілька разів побувати в оселях скривджених долею людей. Погомонів з ними про життя-буття, пообіцяв, що заступатиметься за них, допоможе відновити занедбані вулиці, постарається порятувати від забруднення місцеву річечку, зробити все для того, щоб не кіптюжила атмосфер над Садгорою труба цегельного заводу.

І добрі слова вплинули. Виборці «прокотили» директора бази, обравши своїм депутатом простого водія.

Бачили б ви, як він віддячував їм за виявлене довір'я! Спершу зайнявся інвалідами. Багатьом з них допоміг встановити телефони, впорядкувати обійстя. Але найбільше клопоту мав з безногим фронтовиком, обдарованим художником Василем Черненком. Зембович робив усе, щоб не згасла іскра його обдарування. Допоміг йому збудувати художню майстерню, їздив за тридев'ять земель по дорогий багет. Цей страдник ніяк не міг одержати групу інвалідності як такий, що зазнав каліцтва на війні. Бюрократи із соцзабезу вимагали документального підтвердження про поранення. Депутат Зембович почав писати до військових архівів, шукати свідків того лиха. І таки знайшов — відгукнувся бойовий командир Василя Черненка. Згодом він прибув до Чернівців з архівною довідкою, в якій констатувалося фронтове поранення. Але страдника це вже не могло втішити — він лежав у свіжій могилі на садгірському цвинтарі...

Опікав депутат немічних самотніх бабусь. Усім їм сам доставив своєю вантажівкою вугілля, дрова, балони з газом.

Довго боровся Зембович з отією трубою-забруднювачем, що задимлювала садгірський краєвид. І здобув перемогу — дирекція заводу перевела димову завісу у тунельні печі для корисної справи — сушіння сирцю.

Врятував від погибелі й річку невеличку, яка протікає територією округу. А ще змусив дирекцію великого оборонного заводу засипати й рекультивувати глибокий кар'єр, виритий під вікнами його виборців. Тепер на тому місці зеленіє левада, перетята сріблястим струмком, а поряд — людські городи.

«Диваком з депутатським мандатом» назвала нещодавно Зембовича одна з обласних газет. А й справді є щось дивакувате в його натурі. Він, мов Дон Кіхот, бореться з бюрократичними вітряками, чесно й самовіддано заступається за виборців.

Мешканці чотирьох садгірських вулиць (території виборчого округу) вже натякають Зембовичу, що знову висуватимуть його на кандидата в депутати на наступних виборах. Але Василь Олексійович чесно зізнається:

— Який з мене депутат? Ні на політиці, ні на економіці не розуміюся. Просто я робив, що міг. Але ж не це головне в депутатській діяльності. На наступних виборах мають перемогти люди з розумними головами. Одне слово, фахівці, а не дилетанти. Тоді й можна очікувати змін на краще.

Я побажав би отакої самокритичності й іншим депутатам. Особливо тим, які давно вже відвернулися від виборців, забули про їхні болі й потреби.

Василь БАБУХ,
власний кореспондент «Голосу України», депутат Чернівецької обласної Ради народних депутатів.

Коли завод — друге «я»

На Поділлі небагато підприємств, які у час глибокої економічної кризи не лише тримаються на плаву, а й помітно нарощують темпи виробництва. Серед них — Хмельницьке виробниче об'єднання «Пригма-прес». Очолює це об'єднання досвідчений керівник, талановитий економіст Сергій Василишин. Нещодавно Указом Президента України йому присвоєно почесне звання «Заслужений працівник промисловості України». Про економічні проблеми сьогодення розмовляє з ним наш кореспондент.

— Сергію Опанасовичу, вітаємо вас з нагородою, яка збіглася з 95-річчям вашого заводу. Скажіть, у чому секрет стабільності роботи вашого підприємства?

— Не думайте, що нам усе так легко дається. Ситуація, що склалася в Україні, не могла не позначитися на ритмі й нашої роботи. Є труднощі й проблеми. Скажімо, змушені були припинити випуск верстатів, які виробляли протягом десятків років, оскільки на них немає попиту. І не лише це. Та хоч як скрутно доводилось, на скорочення колективу не пішли. Щоб вижити, мусили думати й енергійно діяти. Насамперед розробили стратегічну програму, врахували прогнози служби маркетингу, економічні й технічні. Зрозуміло, всього не передбачиш, але на 50 відсотків можна. Цього виявилося достатньо, щоб не розгубитися і зорієнтуватися. Отож ми змінили структуру виробництва, організували випуск нової продукції, що відповідає технологічним можливостям і сучасному попиту.

— Від кого залежить, на вашу думку, оце швидке подолання бар'єру стереотипного мислення, швидка переорієнтація, перебудова, яку зробили, наприклад, ви і генеральний директор Хмельницького виробничого об'єднання «Адвіс» Іван Дунець?

— Я вважаю, що від керівника і його команди. Маю на увазі заступників директора, головних спеціалістів і, звичайно, керівників середньої ланки. Без їхнього високого фахового рівня, досвіду, уміння нічого не вдієш.

— Якщо так, то де взяти Україні таких людей? Чому в нас їх так мало?

— Здібних людей у нас немало. Річ в іншому: далеко не кожен сьогодні на своєму місці. Керівник, який має права (а ми їх отримали сповна), повинен відповідати перед колективом і перед державою за стан справ. Я припускаю можливість окремих помилок у прийнятті рішень, розумію їх об'єктивні причини, проте керівник і його команда мусять працювати на кінцевий результат.

— Але для того, щоб бути сучасним керівником, самого почуття відповідальності замало. Потрібні ще й організаторські здібності, знання, вміння, зрештою, я сказала б, талант. Чи не здається вам, що Президент і уряд України випустили з поля зору кадрову політику і не поміняли повністю склад директорського корпусу, як це зробили, скажімо, в Білорусі?

— Я проти заміни всіх підряд. Поголовщина і компанійщина — то не робота. Це вже в нас було. Інша справа, що треба було зробити відбір, хоча б шляхом атестації. Щоправда, виявити здібності і кваліфікацію за якусь годину чи півгодини неможливо, але вже до цього в керівників держави достатньо часу, аби оцінити, хто чого вартий. А старими методами опікування і директив працювати сьогодні неможливо. Потрібно вміти прогнозувати, готуватися до оперативних структурних змін.

— Сергію Опанасовичу, ваш завод, на відміну від багатьох інших, має нині значні фінансові прибутки. Але чи не з'їсть їх інфляція?

— Зрозуміло, уникнути цього лиха сьогодні не може ніхто. Однак наявні кошти ми оперативно вкладаємо у виробництво. Завдяки швидко організованому збуту продукції, отриманню коштів маємо можливість вкладати їх у придбання матеріалів, комплектувальних, підвищувати заробітну плату, дбати про соціальний захист працівників. Скажімо, нині, за досить складної ситуації, ми зводимо два житлові будинки, виділяємо значні дотації на оздоровлення заводчан і їхніх сімей у нашому санаторії-профілакторії, на обіди в їдальні, на заготівлю для робітників продуктів та промислових товарів. Не забуваємо і про наших пенсіонерів. Вони користуються всіма пільгами працівників.

— Під час святкування ювілею заводу бачила, як шанують вас на підприємстві й у місті. Склалося враження, що ви і завод — одне ціле. А якби вам запропонували вищу посаду, дали б згоду?

— Не стану себе бити в груди, що до пенсії сидітиму в директорському кріслі. Може, час і сам мене виштовхне з нього. Але те, що завод став для мене моїм «другим я», — це правда. І хочеться працювати тут, бо багато вклав у нього, а ще більше бачу в перспективі.

— Зичу вам успіхів!

Розмову вела Надія ПАКУЛЬКО.

Хмельницький.

ВИВОЗЯТЬ. І БУДУТЬ ВИВОЗИТИ



Нещодавно один мій знайомий повернувся з Росії. Наслухавшись, що там можна з великою вигодою продати за рублі наші продовольчі товари і порівняно дешевше купити дещо з одягу, він теж вирішив провернути таку справу. Купив чотири батони «сухої» ковбаси, 4 кілограми вершкового масла, два торти, кілька пляшок горілки і баночок майонезу та й подався з товаришем до Брянська.

— Коли ми прибули на центральний ринок, — розповів він, — то розгубилися. Враження таке, ніби вся Україна з'їхалася сюди. Гори ковбас, м'яса, консервів, фруктів, овочів, городини... Масло, сир, олія... Всього — повно! Росіянам є з чого вибирати, тож вони не поспішають — «збивають» ціни удвічі, а то й утричі. Тож нам, українцям, там уже не дуже вигідно. Добряче наживаються лише ті, хто привозить товар у великій кількості. Зараз же з'являються спритні ділки й закуповують усе оптом. Звичайно, щоб перепродати десь ще дорожче...

Вигідно чи не дуже, але до електрички, що вирушає з Конотопа до Росії, не проштовхнешся. Мішки, розпухлі валізи, кошики, клунки, ящики... Дядьки, юнаки, жінки, бабусі, дівчата, підлітки... Хто — сам, хто — з напарником, хто — всією сім'єю. Везуть і будуть везти. І жодні найсуворіші заходи, жодні заклики державних мужів бути патріотами не допоможуть. Зробіть так, щоб купон



був не «молодшим братом» рубля, а хоча б його «близнюком», і все само собою відпаде. Бо який сенс їхати до Росії, витрачаючи немалі гроші на проїзд, якщо ту ж сметану можна буде в ту ж ціну продати в Україні?

Можна зрозуміти й тих, хто їде до Польщі, Угорщини, Румунії, забиваючи аж до стелі салони туристичних автобусів речами на продаж. Бо якщо раніше обмінювали певну суму радянських грошей на валюту тієї країни, до якої вирушали, то нині — зась! Викручуйся, як зможеш. Доларами нам за роботу держава не платить, а купити їх — не кожному по кишені, бо курс купона до долара ніби хто в божевільні встановив. Такого в жодній державі світу немає! Тож наші люди, панове патріоти, мусять щось продати, бо навіть склянку води ні за що буде випити або, пробачте, до платного туалету сходити. І не вони ганьблять державу, гендлюючи на ринках Варшави, Будапешта чи Бухареста, а держава ганьбить своїх громадян, які вирушають за кордон у ролі жебраків.

Може, я не правий, але чому тоді не зустрінеш на наших «товкучках» американських, канадських, німецьких та інших іноземних туристів, які збували б привезений із собою товар? А їм, на відміну від нас, є що продавати. Тільки вони цього не роблять. Спокійно гуляють Києвом, відвідують історико-архітектурні пам'ятки, музеї, театри. І купують на згадку про Україну сувеніри, якими, до речі, ми теж не можемо похвалитися.

Олександр ВИНОКУРОВ.

На знімку: чергова група туристів з клунками чекає на від'їзд за кордон.

Фото Михайла САЧКА.

Створено міжвідомчу комісію

З метою координації роботи щодо санації державних підприємств Кабінет Міністрів України утворив міжвідомчу комісію, яку очолюватиме віце-прем'єр-міністр України Василь Євтухов.

Комісія покликана розглянути подані міністерствами і відомствами пропозиції про державну підтримку окремих підприємств, визначити її обсяги та форми у погодженні з Планом економічного і соціального розвитку України та Державним бюджетом України на 1994 рік.

Допомога рибалкам

Кабінет Міністрів України виділив Мінсільгосппроду 750 мільйонів карбованців для надання допомоги риболовецьким колгоспам Північно-Азовської рибакколгоспспілки в покритті збитків, заподіяних стихійним лихом, що сталося в листопаді 1993 року.

Кримінальний тиждень

Минулого тижня розкрито 69 тяжких контрольних злочинів, у тому числі 6 вбивств, 4 заподіяння тяжких тілесних ушкоджень, що призвели до смерті, 6 згвалтувань, 8 розбійних нападів, крадіжка зброї і боєприпасів та інші. Викрито і знешкоджено 13 злочинних груп. У затриманих вилучено 2 карабіни, 6 пістолетів, 5 обрізів мисливських рушниць, 71 гранату та понад 14,5 тисячі патронів до різної зброї.

Оце охоронники

На станції Застава-1 Одеської залізниці у вагоні-теплушці стрільців воєнізованої охорони, що у складі вантажного поїзду, сталася пожежа. До речі, стрільці ВОХР супроводжували вагон з вибухівкою. Тож, як кажуть, дякувати Богу, що не сталося більшої біди і пожежу було ліквідовано за годину.

Дещо з життя робітників і селян

Співробітники міліції викрили злодія—прохідника вугільної шахти «Краснопільська» Сологора, який за місцем роботи викрав майже 800 метрів кабелю вартістю 110 мільйонів карбованців. Викрадене вилучено.

У Новомосковському районі Дніпропетровської області затримано комірника та охоронця Губинського цукрового заводу Гамзу і Білоуса, які викрали 4 тонни жому. Що призвело їх до цього злочину, з'ясує слідство.

«Наварила» тютюну

У Снігурівському районі Миколаївської області затримано місцеву жительку Кордун, яка одержала від продажу тютюнових виробів 3 мільйони карбованців «навару».

Загадка,

яку спільно розгадують співробітники міліції, СБУ та прокуратури Миколаївської області, пов'язана з витіканням газу на відгалуженні газопроводу «Харківтрансгаз», що постачає голубе паливо споживачам Республіки Крим. У виритій ямі на метровій глибині виявлено пошкодження газопроводу. На місці події знайдено ручну дриль, свердло, 2 гайкових ключі. Подачу газу не припинили. Проведено ремонтні роботи.

Зійшов моряк на берег...

Співробітники міліції Керчі затримали двох громадян, один з яких — матрос військового судна.

Їх звинувачують у викраденні 19 гранат РГД-5 і 10 запалів. Небезпечну вибухівку вилучено.

Хто більше?

746 тисяч доларів США прибутку приховали від оподаткування керівники Українського філіалу торговельного будинку «Україна—Лінк», що у Горлівці Донецької області.

Як бачимо, грабують нашу державу не тільки нероби...

Порушено кримінальну справу.

Станіслав КОЛДУНЕНКО,
начальник прес-центру МВС України.

Закону ще немає, а товар продається

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Участь у торгах можуть взяти юридичні особи, зареєстровані у Харкові, та фізичні особи, що мають харківську прописку. За словами мера Харкова С. Кушнарьова, аукціон створить умови для ефективного використання землі. Втім, незважаючи на неординарність цього заходу, інтерес до земельного аукціону за тиждень до його проведення пожвавленим назвати не можна: жодної заявки не надійшло. Це пояснюється і звичкою наших підприємців «сім раз відміряти» і високою стартовою ціною.

Після проведення аукціону місцева влада планує розглянути програму проведення земельних аукціонів до кінця 1994 року. Схоже, що земля в Україні стає товаром.

Продиктовано в номер

КУН назвав кандидатів

Конгрес українських націоналістів, який об'єднав у виборчий блок «Єдність» близько 30 громадсько-політичних організацій та партій Вінниччини, висунув своїх кандидатів по всіх 17 виборчих округах. Серед претендентів — науковці, військові, журналісти, робітники і навіть підприємець. Всі претенденти поклялися на Біблії вірно служити народу України.

Школа шляхетних панянок

На Різдво Христове у Луцьку було урочисто відкрито школу шляхетних панянок. Більше 30-ти дівчаток віком від 10 до 14 років поки що раз на тиждень вивчатимуть тут психологію, естетику, культуру мови, історію України, кращі традиції свого народу, як поводити себе в товаристві, в сім'ї тощо.

Навчання розраховане на три-чотири роки. В майбутньому на базі цієї школи планується відкрити ліцей чи гімназію, де головним у вихованні і навчанні дівчаток було б відродження добрих традицій української сім'ї. На підтримку школи шляхетних панянок представник Президента у Волинській області Володимир Блаженчук своїм розпорядженням виділив 2 мільйони карбованців, а директор Луцького філіалу «Економбанку» Петро Луцик — 6 мільйонів карбованців.

Монополія: що це?

Що таке антимонопольна політика? Які завдання покладені на щойно створений Антимонопольний комітет України? Яка існує світова практика в питанні застосування антимонопольного законодавства? Ці та багато інших питань розглядаються на 5-денному міжнародному семінарі «Теоретичні та практичні аспекти реалізації антимонопольної політики», що проходить у Києві в приміщенні Інституту державного управління при Кабінеті Міністрів України з 10 по 14 січня.

Семінар організовано Антимонопольним комітетом України разом з Організацією Економічного Співробітництва та Розвитку (ОЕСР) та Міжнародним Центром приватизації і менеджменту.

ГОЛЛАНДЕЦЬ В НАШІЙ В'ЯЗНИЦІ

Візити

Представник центру «Другий світ» Андре Копперс відвідав Київський СІЗО «Лук'янівська в'язниця» та виправно-трудову колонію загального режиму Бучі, щоб вивчити підгрунтя для проведення гуманітарних програм щодо українських в'язниць. Йдеться про можливості соціальної адаптації колишніх в'язнів, програми для медичної служби.

— Ще десять років тому, — говорить пан Андре Копперс, — як антикомуніст я вважав, що ваші тюрми — найгірші у світі, а серед охорони й обслуги — дияволи. Зараз я бачу: хоч тюрми далеко не західного взірця, проте не надто погані. Хоча тюрма — це страшно у будь-якій системі.

Реформування тюрем потребує великих коштів, яких не має Україна. Тому по поверненню на батьківщину я залучатиму до цих проектів голландські медичні, доброчинні та правозахисні організації. Переконаний: це перший крок до широких контактів між Голландією та Україною.

Ілько КУЧЕРІВ.

Проблема

ДЕЩО ПРО ПТАШИНІ ПРАВА

Пригадуєте класичне попередження фотографа: «Увага! Зараз вилетить пташка!»? Так от, «вилетіти» готуються й самі гнізда тієї диво-пташки. Адже з реформою системи побутового обслуговування (а фактично — з її розвалом) фотоательє залишилися наодинці із силою-силенною матеріальних проблем.

Красномовний приклад — столичні «фотографії». Раніше вони входили до об'єднання «Київфото» з централізованим бюджетом й матеріально-технічним постачанням. Після комерціалізації сфери послуг 1992 року «Київфото» ліквідували, надавши підприємствам право виживати хто як може.

Завітала днями до «зразкового» фотоательє, що на бульварі Шевченка. Старші з киян пам'ятають фотографа Бердичевського, котрий працював тут, молодші — художника Романа Барана — учасника і переможця багатьох всесоюзних і міжнародних виставок. Серед тутешніх клієнтів — відомі співаки, актори, письменники, народні депутати і навіть митрополити. Нинішня господиня «зразкової» і, за сумісництвом, прекрасний портретист, Софія Костянтинівна Кідоніді пригадує: «Раніше, після дня зйомок у павільйоні, ми на ногах не стояли від утоми. Тепер клієнтів доводиться чекати годинами. Растровий портрет, замовлений у нас, обходиться у 150 тисяч — гроші, звичайно, чималі. Але на Заході художній портрет коштує близько 100 доларів. У ательє ж після сплати всіх податків, за електроенергію, за оренду ледь вистачає на мінімальну зарплату працівникам. Міні-лабораторії «Фуджі», «Кодак», які виконують все — від проявки і до одержання готового знімку, дають страшенний прибуток. А у нас катма коштів...»

Між іншим, є у Софії Костянтинівни стос візиток підприємців всіх мастей і колекція пропозицій щодо приміщення «зразкової». Хтось пропонує співпрацю, хтось, не криючись, — поміняти за істотні «блага» на будь-який інший будинок подалі від центру. Свого часу Софія Костянтинівна заходилася створювати СП із відомою угорською фірмою «Сутерс». Та в останній момент місцева влада запросила з іноземців таку суму у валюті, що ті, ніяково посміхаючись, відкланялись. Нині «зразкова» — державне комунальне підприємство.

А ось вам ще один приклад — фотосалон «Портрет», що на Червоноармійській. Тут за помірними цінами виконують майже всі види фоторобіт і теж бояться втратити клієнтів. За часів «Київфото» на базі цього фотосалону працювала республіканська школа фотопортрета відомого фотохудожника Левіта. Нині на художній портрет попиту немає. Зате є на приміщення у центрі міста...

Далі — приватизація, до першої черги якої віднесені фотоательє. З трьох можливих її способів найбільш прийнятний для колективів підприємств викуп. Та викупити дозволяється лише обладнання. Приміщення надають тільки в трирічну оренду. А яка користь власнику зі старого павільйонного фотоапарата чи оксамитового крісла, якщо колись він опиниться просто неба? Отож-бо.

Є інший спосіб, дуже привабливий для райдержадміністрацій — аукціон. Навряд чи комусь із фотохудожників вдасться перемогти на таких торгах. А от майбутнього власника аукціон ні до чого не зобов'язує: хоч магазин там відкривай, хоч залишай фотоательє. Який буде вибір, пояснювати не варто.

І, нарешті, третій можливий спосіб приватизації — конкурс. Здавалося б, кращого годі й бажати: власником стає автор найліпшої програми подальшої експлуатації підприємства. Зобов'язуючись свято зберігати профіль закладу, він укладає договір довгострокової оренди приміщення. Та в тому й річ, що в разі недотримання такої обіцянки договір з ним розірвати практично неможливо. Зовсім як у казці: праворуч підеш, чи ліворуч — або без коня залишишся, або без голови.

До речі, знаєте, які з послуг фотоательє сьогодні найвигідніші? Документальна фотозйомка — швидко, дешево, і клієнтура гарантована. Великі надії покладають на майбутню нопортизацію — адже фото у нових документах буде кольорове. Тож у висококласних ательє готуються або вже «штампують» фото 3х4. І з тривогою позирають у бік одного фотоательє у центрі Києва, яке нещодавно зачинилося на ремонт. Подейкують, його вже хтось «придбав». Кажуть також, що ремонт розпочався занадто дорогий та масштабний. Не про нашу пташку.

Ганна РОМАНЦОВА.

Щось новеньке

«ЦЕРКОВНЕ-37» — СМАК БОЖЕСТВЕННИЙ...

Сімферопольське орендне винеробне підприємство «Діоніс» напередодні різдвяних свят випустило нову партію вина «Церковне-37». Напій відновлено за старовинними рецептами засновника фірми Христофорова, який до революції випускав цілу серію церковних вин для церемонії причастя.

«Церковне-37» — десертне ароматизоване вино 16-градусної міцності, яке має смоляно-ладанний аромат завдяки спеціально підібраним травам. Смак напою справді божественний — засвідчую...

Олександр ПІЛАТ.

Тим часом

ПРОПИВ ЧОЛОВІК КВАРТИРУ

Усього за трилітровий слоік самогону віддав свою приватизовану квартиру мешканець Кіровограда з вулиці Пацаєва. Дізнавшись про його пристрасть до оковиті, спритні махінатори застали його в нетверезому стані і, запропонувавши три літри самогону, оформили документи нібито на купівлю помешкання. Похмілля було гірким. Нині, чекаючи суду, власник-невдаха ночує на сходах будинку, в якому до недавнього часу жив.

Микола ВОЛОК.

ЗБИРАЮТЬСЯ КНЯЗІ ТА БАРОНИ

Курйози

Голова харківської єврейської общини Едуард Ходос зібрав прес-конференцію, аби зробити напівсенсаційну, напівзухвалу заяву про свою повну готовність вступити у передвиборну боротьбу за президентське крісло. Свій намір пояснив тим, що в Україні посилюється націоналістичний рух, а в Росії при владі вже профашистська партія Жириновського. В таких умовах, сказав пан Ходос, нас може врятувати конституційна монархія, гарантом якої буде спадкоємець українського престолу. Саме йому, за словами Е.Ходоса, Великому Князеві Київському, Чернігівському та Карачевському Михайлу, в разі своєї перемоги на виборах, він готовий передати гетьманську булаву.

Цікаво, що титул барона пану Ходосу дарував нещодавно не хто інший, як сам князь Михайло під час своєї недавньої поїздки до Харкова.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Спорт

СПОДОБАЛИСЯ І В ЄВРОПІ, І В АМЕРИЦІ

Протягом п'ятнадцяти років у Харкові існувала команда першої ліги колишнього Союзу «Будівельник». З неба зірок не хапала, але й задніх не пасла. І от позаторік на базі цього колективу народився зовсім інший — «ТІТ».

Очолив його харків'янин Тимофій Безрук.

Коли йому було 22 роки, прийняв запрошення київського «Будівельника» і протягом трьох сезонів виступав у цьому іменитому клубі, дружив із Олександром Волковим. Саме з ним і вирішили в 1992 році створити професіональну команду.

— Я спершу розмовляв з Сашком по телефону. А потім провів два місяці в Атланті. Тоді й вирішили почати цю нелегку справу, — розповідає Т.Безрук. — Спочатку запропонували такий клуб створити на базі «Будівельника» (Київ), але підтримки не дістали. Тож зупинилися на Харкові. Були під руками тоді сім гравців. Однак поступово список розширювався. З відомих до нас приєдналися Лохманчук, Левицький...

У складний момент становлення нам дуже допомогла міжнародна адвокатська компанія Бі-Ай-еМ з Києва.

— Якщо не помиляюся, «ТІТ» одразу прилучився до національного чемпіонату?

— Так. Почали ми досить успішно. І це не дивно, бо умови для гравців створили чи не найліпші в лізі. Висока зарплата, розв'язувалися питання з машинами і квартирами.

— І який був підсумок?

— Посіли п'яте місце. А от в єврокубках виступили краще від решти українських клубів: дійшли до третього етапу. Інші наші загальмували ще на першому. Особливо важливими для нас були матчі з іменитою іспанською «Сарагосою». В її складі виступає ціле сузір'я: відомі в Європі Іоанович (21?), Ортега (213), а ще цікаві два американці — Тернер (205, вага 138 кг) стрибає, як Сергій Бубка, а Хопсон був чемпіоном НБА 1991 року, грав за «Чікаго Булс» разом із легендарним Майклом Джорданом.

Але і наші хлопці показали добру гру. Хоча в Іспанії ми й програли 24 очки, та вдома все ж таки одігралися. Того вечора блискуче грав Олександр Лохманчук: закинув 51 (!) очко (в Іспанії — 26), зробив 11 блокшотів, 8 перехватів. Олександра іспанська преса, на відміну від нашої, назвала суперзіркою європейського баскетболу.

— Кажуть, що й під час американського турне «ТІТ» зіграв гідно?

— З восьми поєдинків ми виграли лише один. Проте в тих, в яких поступилися, перевага суперника над нами була лише в 4 — 5 очок. А найкраще зіграли проти лідера студентського чемпіонату «Норд Фолк» з університету Дельта Стейт (Клівленд). Ця команда в своєму турнірі з 30 матчів програла поки що всім.

Місцеві журналісти навввипередки вихваляли Лохманчука. Чудову пресу зібрав і 16-річний Андрій Капиніс. Він дуже вдало зіграв три поєдинки, але потім зазнав травми і вже не виходив на майданчик. Однак після одного матчу публіка в переповненому залі стоячи аплодувала майстерності юного українського спортсмена. Середній вік нашої команди був нижчий, ніж в американців, з якими грали.

— Пане Безрук, останнім часом до назви вашої команди додалося ще й слово «Маріам»...

— Так, ми об'єдналися з київською фірмою «Маріам». Сподіваюся, що такий «шлюб» буде щасливий і тривалий.

— І які ж ваші плани?

— Грати якомога краще. Головне — дарувати глядачам красиве видовище, а потім уже й про результат дбати. Адже колишній же радянський баскетбол цим не відзначався. Тоді все робилося заради перемоги. А якими засобами вона досягалася, мало кого хвилювало. На естетичний бік ніхто не звертав уваги. Виграш будь-якою ціною — і край! Нас таке вже не влаштовує, бо прагнемо творити справжні свята баскетболу.

— А хто, на вашу думку, претендуватиме на чемпіонський титул у нинішньому національному турнірі?

— Претендентів є кілька. Але серед них виокремлю «Київ — Баскет», де виступають 5 — 6 висококласних гравців. Колектив очолює досвідчений тренер Борис Нестерович Вдовченко. А господар клубу Михайло Бродський робить усе, щоб колектив був забезпечений усім потрібним. Гадаю, що «Київ—Баскет» — справді професіональний клуб і попереду його чекає щасливий період не лише на внутрішній арені...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Замість Хасбулатова Федулова?

Відкриття першої сесії нового російського законодавчого органу — Федеральних зборів, безперечно, залишилося в тіні інших важливих подій у Москві і, в першу чергу, візиту американського Президента Б.Клінтона. І все ж таки, інтерес великий. Тисячі журналістів подали заявки на акредитацію при прес-центрі. Та не всі вони зможуть висвітлювати засідання Ради Федерації і Думи. Аргумент організаторів — нестача місця. Неприємно були здивовані й іноземні журналісти, для яких картка постійної акредитації при МЗС Росії служила водночас перепусткою до Верховної Ради, — їм також необхідно реєструватися знову.

На зв'язку Москва

Чимало організаційних і технічних проблем поставатиме й у самих депутатів. Для Думи дано на вибір зали в приміщенні московської мерії. Котрий з них оберуть депутати — поки що не зовсім ясно. 10 січня, за добу до відкриття роботи парламенту, нерозв'язаною залишалася проблема, яким чином вестиметься голосування за відсутності електронної системи, як організувати підрахунок голосів.

Останніми днями представники найбільших фракцій в Думі вели консультації за участю представників президентських структур. Обговорювали численні варіанти регламенту, порядок роботи першого дня. Чи вдалося домовитися, покаже вже 14 січня. Як нам повідомив один з учасників цих нарад, який побажав залишитися невідомим, з'явилася гідна кандидатура на посаду спікера нижньої палати — Думи. Висувається Алевтина Федулова, лідер руху «Жінки Росії», успіх котрої на виборах був вельми значний. Аргументи на її підтримку такі: навряд чи джентльмени з парламенту дозволять собі лайливі промови на адресу спікера, тим більше вже не розпочнуть баталій, котрими характеризувалися і з'їзд, і сесії Верховної Ради. Зі значних політиків проти кандидатури Федулової висловився, начебто, лише Гайдар.

Обрані до Думи лідери партій і рухів напередодні відкриття сесії не скупилися на інтерв'ю. Наприклад, Жириновський провів докладну розмову з кореспондентом телекомпанії Сі-Ен-Ен. Володимир Вольфович геть заперечував, що він фашист або комуніст, висловлювався за демократичний розвиток Росії і її відносин з сусідами, удостоївши (мабуть, вперше) права на власну державність Фінляндію (про «близьке зарубіжжя» скромно змовчав). Однак різко відгукувався про членів «гайдарівської» команди в уряді, повідомивши, що його фракція в парламенті домагатиметься відставки й самого Єгора Тимуровича, й Чубайса, й Козирєва... Справу цю, на думку Жириновського, цілком вирішено — в березні-квітні Президент змушений буде піти на заміну цих осіб у Раді Міністрів іншими, які будуть більш патріотичні. Що стосується взаємовідносин з Америкою, то Володимир Вольфович рекомендував своєму ровесникові Клінтону, з яким він хоче познайомитися, не втручатися до російських справ — «не заважати, але й не допомагати». Мовляв, у РФ достатньо сил і можливостей, щоб усього досягти самій.

Судячи з усього, тональність цього інтерв'ю буде співзвучна вже першим виступам у Думі представників опозиційних Єльцину сил.

А сам Президент Росії напередодні направив поздоровлення всім, хто обраний депутатами, що також призвело до галасливого скандалу в Москві. Адвокат Анатолія Лук'янова процитував слова Єльцина про бажання співробітничати з його підзахисним, подаючи справу таким чином, начебто мова йде про ексклюзивне послання екс-спікерові радянського парламенту. Тож президентській пресслужбі довелося виступити з цього приводу з необхідними роз'ясненнями.

Валентина ПОПОВА.

За тісну співпрацю з Німеччиною

Точка зору

Зруйнована під час другої світової війни Західна Німеччина протягом короткого часу здійснила економічне диво — створила потужну економіку. Тому Україні потрібне зближення з ФРН. Українським економістам слід вивчати німецький досвід побудови соціального ринкового господарства й застосовувати його не сліпо, а враховуючи особливості ситуації в нашій державі.

Крім того, слід усунути всі перешкоди на шляху до розвитку торгівлі між Україною та Німеччиною, а також іншими країнами Заходу. Треба заохочувати західні капіталовкладення в економіку України, а для цього — створити закони, умови, атмосферу, за яких потенційні західні інвестори погоджувалися б іти на ризик і вкладати гроші в реконструкцію промисловості України, в будівництво підприємств, у заходи для підвищення продуктивності праці, сподіваючись одержати солідний прибуток у майбутньому.

Іншого виходу нема. Фінанси України зруйновані й вона не може власними силами витягти з болота воза. Кожний, хто цього не хоче зрозуміти, хто цей розвиток саботує, діє проти інтересів власного народу. Від того, чи буде чи не буде задовільно розв'язано проблему тісної співпраці Німеччини й України, багато залежить доля кожного нашого громадянина. Пасивність тут неприпустима. Цим треба займатися всією громадою. Навіть найбільш обтяжена працею людина може підтримати цю справу морально. Той, хто каже або думає «цим зобов'язані займатися політики, я — не політик», — засвідчує власну короткозорість.

Для успіху німецько-української співпраці треба доповнити співпрацю урядів України та Німеччини співпрацею громадськості цих країн. Мають бути також органи цієї співпраці.

Одним із найефективніших заходів у цьому напрямку могло б стати заснування в Києві великого українсько-німецького товариства із спеціалізованими секторами. Найважливіший із них — сектор економіки. Крім нього товариству треба мати сектори науки, культури, гуманітарної допомоги Україні (його головне завдання полягатиме в тому, щоб заснувати на Заході інтернаціональний фонд «Допомога жертвам Чорнобильської катастрофи».) У Києві добре було б видавати журнал «Українсько-німецький огляд». При Українсько-німецькому товаристві мають також існувати секція молоді та робоча група для вивчення проблем 400.000 виселених Сталіним з України німців та їхніх нащадків, частина яких тепер повертається в Україну. Також доконечно потрібно створити філіали товариства в багатьох містах України. В Мюнхені — адміністративному та культурному центрі української еміграції в Німеччині й столиці Баварії — треба мати представництво Київського відділення товариства в Німеччині.

Ігор ГОРДІЄВСЬКИЙ.
Баварія.

Фотофакт



Китайці допомагають «Мамі»

Слідами чорнобильської катастрофи виникла в столиці України міська екологічна організація «Ініціатива матерів Києва на захист дітей», чи інакше — «Мама-86». Мета, як світ, проста: захистити здоров'я дітей від наслідків Чорнобиля, від техногенного навантаження великого індустріального міста, навчити матерів зв'язувати переважну більшість захворювань із забрудненням природи, здійснювати екологічне виховання матерів, а через них і батьків, і дітей. Цим «Мама-86» і займається, здійснюючи за оригінальними методами медичну діагностику київських дітей, допомагаючи медикаментами, оздоровлюючи дітей в екологічно чистих регіонах країни.

А тим часом у посольстві Китайської Народної Республіки в Україні його працівники прочитали про поневіряння українських дітей, яких відправили на лікування за кордон, а на повернення додому грошей не знайшли. Не «Мама-86» відправляла (ця організація взагалі вважає, що дітей треба оздоровлювати вдома), але працівники китайського посольства вирішили конкретно допомогти саме цій організації. Зі своїх особистих заощаджень вони зібрали понад дві тисячі доларів США і напередодні Нового року Надзвичайний і Повноважний Посол КНР в Україні пан Чжан Чжень вручив виконавчому директору «Мами-86» Ганні Сьоміній зібрану суму (цей момент — на фото). Як сказав, просто від щирого серця і на допомогу дітям.

Так і вийшло. Як повідомила мені Г.Сьоміна, грошей благодійників вистачило на техніку для повної комп'ютеризації лабораторії медичної діагностики і ведення відповідної статистики. Це дасть змогу лабораторії приймати за зміну не 8, а вдвічі більше дітей. А отже, тих, кому вдасться вчасно допомогти, буде більше.

Володимир СКАЧКО.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Добрі новини

Відновилися прогулянки під місяцем

У Душанбе та ряді інших населених пунктів Таджикистану з 31 грудня скасовано комендантську годину, що діяла тут протягом усього останнього року.

— Такий крок ужито після стабілізації обстановки в республіці, а також у зв'язку з численними проханнями громадян, — заявив заступник Голови Верховної Ради Республіки Таджикистан Козидавлат Комидодов. Він також зазначив, що скасування комендантської години не означає скасування надзвичайного стану. Але практично це означатиме, що збережеться підвищена пильність силових структур та подвійне грошове забезпечення для їхніх співробітників. Контрольні пости на шляхах та біля найважливіших народногосподарських об'єктів як стояли, так і стоятимуть.

— У разі необхідності, — зазначив К.Комидодов, — нам не буде важко знову запровадити комендантську годину. Поки що громадяни республіки можуть гуляти під місяцем, коли їм заманеться.

Юрій КУШКО.
Душанбе.

Продиктовано в номер

США вибирають компроміс

Доки Президент Росії Б.Єльцин залишатиметься обраним лідером Росії і втілюватиме ідеали демократії в життя, США надаватимуть йому підтримку. Про це заявив Президент Сполучених Штатів Б.Клінтон під час свого візиту до Праги. У той же час він додав, що після виборів у Росії з'явилися нові джерела законної влади, що ускладнює позиції Б.Єльцина. Президент США висловився за розвиток контактів з різними гілками влади в Росії.

Мирні ініціативи знаходять розуміння

Надзвичайний і Повноважний Посол України в Словацькій Республіці П.Сардачук зустрівся з Головою Національної Ради СР І.Гашпаровичем. У ході зустрічі вони обговорили широке коло проблем двосторонніх україно-словацьких відносин, а також деякі аспекти сучасної міжнародної ситуації.

Голова Національної Ради СР підкреслив важливе значення України в забезпеченні миру і спокою в регіоні Східної і Центральної Європи. Він з розумінням поставився до ініціативи Президента України Л.Кравчука щодо створення зони стабільності й безпеки в Центрально-Східній Європі.

Бартер — це вигідно

11 січня цього року відбулася зустріч віце-прем'єр-міністра України Володимира Дем'янова з Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Куба в Україні Діохенесом Е.Асторга. Обговорено ряд актуальних питань розвитку взаємовигідного співробітництва обох країн. Йшлося, зокрема, про поставку до нашої держави кубинських медпрепаратів в обмін на зерно, олію, інші продовольчі товари.

Уперше вшанували пам'ять земляків

«Загиблим українським воїнам» — написано на синьо-жовтій стрічці на вінку, яким наша делегація вшанувала пам'ять земляків, котрі віддали життя за визволення болгарського міста Плевена від турків 116 років тому. «Раніше українці й білоруси «значилися» як російські воїни, — зауважив перший секретар нашого посольства в Софії Віталій Москаленко. — Проте історія все ж таки сказала своє слово». В урочистостях, влаштованих громадськістю Плевена, окрім української делегації брали участь і представники Росії, Румунії, Фінляндії та Білорусі.

А що нашу делегацію очолював заступник міністра закордонних справ Олександр Макаренко, то місцеві власті приділили їй особливу увагу. Відбулась кілька плідних зустрічей, на яких йшлося насамперед про активізацію економічних контактів українських і плевенських підприємств і фірм.

Домовленість — над усе

Сарпсборзькі, Версальські та Каїрські консультації були корисні для якнайскорішого втілення у життя Ізраїльсько-Палестинської Угоди на реальній основі. І якщо цієї домовленості досягнуто, то вона не може бути змінена в односторонньому порядку. Про це заявили міністр закордонних справ Ізраїлю пан Шимон Перес та пан Ебу Мазан, який очолював палестинську делегацію. Обидві делегації домовляються про підсумкові переговори у Табі на основі Ізраїльсько-Палестинської Угоди та Каїрських угод.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Інформаційний кур'єр

Не гребують

Як повідомив прес-центр Державного митного комітету, його підрозділи на місцях лише за одинадцять місяців минулого року вилучили іноземної валюти на суму більш як 14 мільярдів карбованців, а різних речей — більш як на 22 мільярди. Особливо не гребували контрабандисти і порушники митних правил коштовними металами та культурними цінностями, яких вилучено відповідно більш як на 437 мільйонів і 244 мільйони карбованців.

Кафедра цілителів

Ще зовсім недавно «пришивали» на місце відірвані пальці чи цілі руки лише спеціалісти шалімовці. Нині за ці операції взялися працівники кафедри травматології та ортопедії Українського державного медичного університету, якою керує заслужений діяч науки, лауреат Державної премії України, професор Є. Скляренко.
А взагалі на кафедрі, яка нині відзначила сімдесятиріччя, що не візьми, то нове. Вчені і практики розробили власну методику лікування різних суглобів, взялися за зцілення людей, уражених ревматоїдним артритом, відкинули пасивно-вичікувальну тактику і перейшли до активного хірургічного втручання, успішно застосували кріохірургію, дісталися святая святих — людського хребта.
За цими науковими розробками — десятки тисяч врятованих людей.

Пільги від міськради

Маріупольська міська Рада народних депутатів, яку очолює народний депутат України Юрій Хотлубей, щоб хоч частково полегшити матеріальне становище малозабезпечених громадян в умовах гіперінфляції і безперервних диких стрибків цін, вишукала кошти і виділила з місцевого бюджету понад 254 мільйони карбованців на надання у першому кварталі цього року щомісячної грошової допомоги сім'ям, в яких є інваліди, дітям-сиротам, самотнім старим людям.

Морально стійкі і «комп'ютерно грамотні»?

Як школярам з глибинки наблизитися до «благ цивілізації»? Які стартові можливості випускників сільських шкіл порівняно з міськими? На ці та інші запитання намагалися знайти відповідь Міністерство освіти України на минулій колегії, де розглядалося питання про стан комп'ютерної грамотності учнів і студентів.
Наприклад, у Сумській області навчально-лабораторна база 48 відсотків шкіл і 22 відсотків профтехосвітніх навчально-виховних закладів не забезпечує якісного виконання програми предмету «Основи інформатики і обчислювальної техніки». А сільські школи в основному забезпечені обчислювальною технікою лише на 25—40 відсотків. Понад 85 відсотків викладачів не мають базової освіти, близько 50 — більш як 5 років не підвищувала свою кваліфікацію.

«Динамічні» парти

Учні Озернянської школи, що на Київщині, і Житомирської СШ № 23 за 15—20 секунд перетворюють своє робоче місце в пристрій, за яким можна працювати стоячи. Такі «динамічні» парти — результат новаторських підходів до навчання педколективів цих шкіл. За свідченнями медиків, кількість порушень стану опорно-рухового апарату в дітей, які сидять за такими партами, знизилася на 17,5 відсотка.

За повідомленнями наших кореспондентів А. БЕНЯ, А. КРАСЛЯНСЬКОГО, В. ЧЕРКАСА та прес-служби Міністерства освіти України.

ПЕТЕРБУРЗЬКІ БАРАНИ — НЕ ТЕ, ЩО РІДНІ,

або Роль мамлюків у побудові комунізму

Завойовники, коли вдиралися на чужі землі, нищили всіх поголовно, навіть дітей. І тільки немовлят, які зростом (коли міряти їх ріст до ноги завойовника) не сягали вище коліна, залишали в живих. Не тому, що просипалося милосердя у переможця. Ні! Все значно простіше. У дитини, яка зростом вище коліна, вже є пам'ять, вона знає, до якого роду-племені належить, у неї вже є почуття Батьківщини. Потенціально така людина небезпечна для загарбника.

Інша справа ті, хто доріс тільки до коліна завойовника. З них можна виростити і виплекати високої якості мамлюків: воїнів-рабів, вірних захисників тих, хто свого часу знищив батьків і загарбав рідний край.

Усі імперії плекали, ростили і шанували мамлюків. Славились ними османська імперія, Єгипет, татаро- монгольська орда. Природу мамлюкізму прекрасно розумів царизм. Вміле використання психології мамлюка дозволило російським царям використовувати козацьку відвагу у своїх інтересах. Згадаймо, як Петро І використав козаків Івана Мазепи у своїх походах під Азов. Тут козаки під орудою чернігівського полковника Якова Лизогуба виявили вірність Петрові. Як свідчить Григорій Граб'янка у своєму літописі, через тиждень цар Петро, використовуючи «різні німецькі штуковини військові», мав розпочати штурм Азова. Але козаки за кілька днів до початку штурму (згадайте, що і монголи першими кидали в бій воїнів підкорених народів) «спонукувані своєю давньою відвагою» зухвало «зав'язали з турками великий бій. Вони звалювалися на ворога і являли вірність царській величності та зневагу до невірних». Їм, як зауважує літопис, «посеред отакого марсового весілля була миліша смерть, а не життя». Саме завдяки їхній мужності та відвазі Азов скорився. Їхню мужність і заслуги відзначив і Петро І у листі московському патріарху. Це був настільки ж величний, наскільки й комічний вияв мамлюківської природи малоруської старшини. Цей комізм доволі влучно підмітив наш земляк Микола Гоголь, що, до речі, походив зі старшинського козацького роду. У своїй «Ночі перед різдвом» він описує прийом козаків царицею Катериною (тією, що за словами Т. Шевченка, «доконала Україну, вдову-сиротину»). На запитання цариці, як їх, козаків, утримують, вони відповіли, що «провіянт дають добрячий», тутешні (петербурзькі) барани не те, що свої (на Запоріжжі). Оце прагнення мамлюка бути близько коло «самих» породжувало Потьомкіних, Галаганів, які прославилися вірною службою «пресвітлій царській величності» і зневагою до підлеглих. Це завдяки таким мамлюкам у жупанах кожні півроку висилалися 30000 козаків на будівництво Петербургу, де більшість з них гинули посеред боліт від хвороб та принижень.

Та все ж володарі давнини і середньовіччя у справі плекання мамлюків видаються невинними дітьми порівняно з новочасними майстрами. Батько всіх часів і народів свої жертви оголошує «ворогами» тих самих народів і нищить. Або розстрілює, або гноїть у таборах ГУЛАГу. До ноги!



Та оскільки «ворогами» виявилися цілі народи, то винищити їх «до ноги» було не під силу навіть добре налагодженій індустрії смерті. На озброєння довелося взяти депортацію, насильницьке переселення народів. Це стало можливим, оскільки в «нас і світу як на те... Одна Сибір неісходима». І почали ці «ворожі» народи слати і до Сибіру, і до Казахстану, і до Узбекистану... Розсіювати, розпорошувати. «Розсіювані» осідали на чужерідний грунт, втрачаючи свою школу, культуру, мову, тут їм прищеплювали відчуття другосортності, ущербності, тобто робили все, щоб перетворити або хоча б наблизити до людей без роду, без племені, до мамлюків через обставини.

Робота по омамлюченню депортованих здійснювалася методично, впродовж життя поколінь.

Українці через свою бунтівливість заслуговували на депортацію. Вона частково здійснювалась на землях Західної України. Але відразу переселити десятки мільйонів людей не під силу було навіть батькові всіх народів. Таку етнічну чистку не зважився зробити навіть він, не кажучи вже про його наступників.

Щоб хоч якось полегшити собі роботу по вихованню нових центуріонів мамлюківського гарту, вдалися до маневрування «трудовими ресурсами». Українці їхали освоювати надра Тюмені, Півночі та Східного Сибіру. А в Україну направлялися трударі з Росії. І зовні тут не було чогось протиприродного. Ну, що поганого в тому, що українець поїде на заробітки в Тюмень, а росіянин — в Україну. Звичайно, нічого поганого, якби не один момент. Якби українець, що поїхав до Тюмені чи Москви, міг залишитися таким, яким він був в Україні. Ні! Приїхавши на чужину, він мусив дітей віддати в російську школу, читати російські газети, ходити в російський театр і, взагалі, спілкуватися російською мовою. Тобто, він мав забувати про своє коріння, поступово уподібнюючись мамлюкові. Добровільно! Цей процес трудової міграції нерідко призводив до того, що такі українці ставали більшими росіянами, аніж корінні росіяни. І як вишколені мамлюки вже виступали проти всього рідного, і славили вищість господаря.

По-іншому складалася доля тих «трудових ресурсів», які приїздили з Росії в Україну. Тут варто було комусь із цих переселенців заявити, що вони хочуть своїх дітей вчити російською мовою, як відразу ж «на прохання трудящих» українську школу переводили на російську мову викладання або відкривали в українських школах російські класи. Робилося все, щоб зайди почувалися в Україні господарями. Ще й всіляко спонукали широкі верстви до переходу в стан мамлюків за переконанням. Бо тільки так можна здобути відчуття повноцінної людини, тільки шляхом відмови від свого, спадкового.

За останні 70 років кількість росіян з двох мільйонів зросла до одинадцяти. Це стало підставою для «добровільної» відмови українців від рідної мови, від рівності культур. Обрусіння, омамлючення краю йшло семимильними кроками.

Однак, знаходилися такі, що дозволяли собі протестувати. навіть під страхом знищення. Ці «зухвалі» вияви непокори засвідчували, що тільки силовими методами мамлюка за переконанням не виховаєш. І тоді до життя був покликаний міф про нову історичну спільність — єдиний радянський народ. Правда, чомусь з високою російською культурою, з російською мовою як засобом міжнаціонального спілкування і російським народом, як старшим мудрим братом багатьох недолугих менших братів, що обов'язково потребували опіки старшого.

Тут прозоро видно, що в новій спільності мамлюкізму, як явищу відводилася висока роль. Вливаючись у єдиний радянський народ, народи добровільно, підкреслюємо — добровільно, повинні були зректися своєї мови, культури, історії, мали стати, як кажуть росіяни, «Иванами не помнящими родства» і вірою та правдою служити імперії, назва якої СРСР, а в світовому співтоваристві — Росія, і не тільки служити, а ще й пишатися тим, що вони не є українцями, грузинами, казахами. Для імперії такий люд — це знахідка, для окремих народів — трагедія.

Ці представники нової історичної спільності процвітають і нині, після розвалу імперії. Це вони кричать найголосніше про «права особи», створюють інтерфронти, товариства російськомовного населення, республіканський рух Криму і под. Їх зовсім не обходить те, що сім мільйонів українців в Росії не мають ні шкіл, ні газет, ні театрів. Вони фактично позбавлені права спілкуватися рідною мовою. До різачки в животі вони загаласували про українізацію в Україні, про українську експансію в Криму. Дарма, що там немає жодної української школи, дарма, що там 600 тисяч українців. Це все дурниці. Російські шовіністи з материнської утроби і мамлюки за покликанням вважають, що тільки вони стоять на ногах. насправді ж це ті, що і в годину свободи стоять на колінах перед імперією і тягнуть за собою інших. Своєю рабською переконаністю вони страшні і небезпечні. Саме їм, оцим омамлюченим, треба насамперед зрозуміти, що будувати нове, стоячи на колінах, не можна.

Як повідав М.Гоголь, цариця Катерина, звертаючись до козаків, які вважали, що петербурзькі барани не рівня нашим, попросила: встаньте.

То може і новочасних наших мамлюків варто попросити:

— Імперія загинула! Немає нової історичної спільності, а є нові держави і давні народи. Встаньте! Нову Україну і нову Росію, стоячи на колінах, не побудуєш!

Роман ІВАНЧЕНКО.

БОГ — НАШ ГОСПОДЬ

ВІН прийшов на Землю з безмежжя простору і часу і став людиною, подібною до нас. І хоч в стародавніх рукописах Його прихід був давно передбачений, прийняли Його не всі. Люди жили поруч з Ним, бачили, як Він творив чудеса, повертав до життя мертвих і прощав гріхи. Однак розіп'яли його на хресті. Але він був сильнішим за смерть. Через три дні Христос воскрес із мертвих, смертю смерть подолавши.

З того часу християни всього світу святкують Різдво — свято народження Ісуса Христа, Сина Божого, Творця світу і Господа Всесвіту. Він заплатив своєю смертю за гріхи нашого життя і пропонує кожному, хто повірить в Нього, прощення всіх гріхів і примирення з Богом. Йому призначено Богом судити одного разу живих і мертвих.

Про все це оповідає нам Біблія, Слово Боже, звернене до нас. У Біблії ми читаємо: «Той, хто вірує в Нього, не буде суджений, хто ж не вірить, той вже осуджений, тому що він не повірив значенню Імені єдиного Сина Божого».

Християни — це люди, які вірять Ісусові Христові і довіряються Йому за життя і в годину смерті. Він сказав: «Я — воскресіння і життя, той, хто вірить в Мене, якщо і помре — оживе». Коли читаєш ці рядки, записані в Євангелії від Івана, та споглядаєш велич Божу, то хочеться разом з царем Давидом вигукнути: «Коли бачу Твої небеса — діло рук Твоїх, місяць й зорі, що Ти встановив, — то що є людина, що Ти пам'ятаєш про неї, і син людський, про якого Ти згадуєш?»

Якщо Ви бажаєте більше дізнатися про Бога, ми надішлемо Вам безплатно книгу професора Девіда Гудінга «Вікно в рай» (російською мовою).

Професор доктор Девід Гудінг був науковим співробітником Кембріджського університету в Англії. А також професором старогрецької мови в Белфастському університеті та членом Королівської Ірландської Академії. Девід Гудінг — доктор філософії, автор багатьох книг.

Дорогі читачі, надсилайте ваші листи з позначкою на конверті «Відділ преси» за адресою: 293780, Львівська обл, м. Трускавець, вул. Роксолани, 10 християнська місія «Вістка миру».

Сумна усмішка чародія

До 160-річчя від дня народження Степана РУДАНСЬКОГО

Ось уже друге століття крізь негласні заборони, крізь похмуре мовчання пробивається до нашої совісті великий син України Степан Васильович Руданський. Від хати до хати, від серця до серця йдуть і йдуть невмирущі його «Співомовки» і просвічують нас іскрометним сміхом, густо просоленим затамованою, таємничою сльозою.

Немає іншого поета, крім Шевченка, якого б так любив народ, як Руданського. Немає іншого народного поета, якого б так обминали шаною, як Руданського. Жодного пам'ятника, окрім забутого Богом і людьми надмогильного каменя на неприступній ялтинській горі. Жодного державного музею. Жодного вузу, увінчаного ім'ям веселого страдника.

Можна, здавалося б, нарікати на якісь піднебесні диявольські сили. Та якщо глянути в корінь, то не така вже й загадкова ця одвічна загадка Руданського. Досить уважно вчитатися у вбивчо-дошкульні його «Співомовки» — і вся таємничість нараз розвіється. Послухаймо: «А почім у Москві дурні продаються?», «Іде москаль серед літа нашими волами», «Что мне слушать, как зазуля Вашая пайот, мєнє в матушке Расєї й одуд закуйот!»

А ми, грішні, доскіпуємось, чому зроду не щасливилось так бідолашному Степанові Васильовичу. Та хіба ж можна було уявити таке: дурні — у Москві? Та хіба ж міг той москаль їхати нашими волами? І взагалі, яка там ще «Вашая зазуля»? Не было, нет и не будет! А якщо появиться, то так той одуд «закуйот», що десятому закажете...

Істинно мав рацію Степан Васильович: «І в ікрі ще москалина, а що виробляє?!»

Навіть безмежного нашого Тараса можна було запроторити в якісь рамки, поселити «в сім'ї вольній, новій», перелицювати на свій лад. А спробуйно якось укоськати цього розхзухвалого попового синочка! Куди не глянь — «адни дурни»... Та ще й з «ентакими харями». Бач, на що замахнувся, «хамово отроде»!

Де вже тут було чекати на якусь шану, на пам'ятники чи музеї! Добре, хоч окремі томики вряди-годи та з'являлися. Добре, хоч на пересічний, пересіяний худенький тритомник спромоглися.

Страх і ненависть незримими хмарами висіли над ніжногрізним іменем народного поета. Жодному живому слову про нього не вдавалося пройти безперешкодно.

Але ж то були самовладні, тоталітарні, застійні часи. А що ж тепер заважає нам у вільній, незалежній Україні повернути свої неоплатні борги Степанові Руданському? Чому ніхто у державних структурах навіть словом не згадав про нинішній, хай не зовсім реєстровий, 160-літній ювілей славетного лицаря українського слова? Чому ми такі байдужі й безпам'ятні?

Мабуть, декому дуже хотілось би, щоб Руданський і досі залишався в офіційних іпостасях таким собі веселим сміхотворцем — і не більше. Але цього ніяк не можна допустити! Годі одягати Руданського у смушеву шапку і широкі шаровари! Настала пора на повну височінь показати людству українського велета духу, великого громадянина, художника класичного діапазону.

Степан Руданський — не тільки неперевершений чародій сміху, а й пронизливий лірик, майстер багатопланових балад і поем, оригінальний драматург і віртуозний перекладач. Для свого часу це був істинний європеєць. У безпросвітну добу імперської задухи поет серцем припадав до життєдайних мистецьких джерел, спрагло черпав з криниць античної і світової духовної спадщини. Це не просто ювілейні слова. Це засвідчує незаперечний авторитет самого Івана Франка, котрий пророчо сказав, що «В Степані Руданськім бачимо великий поетичний талант, обік Шевченка найвизначніший в українськім письменстві XIX віку».

Листування наших класиків яскраво розкриває нові й нові грані багатовимірного таланту Руданського, переконливо показує різнобарвну палітру його художніх зацікавлень. Привертають увагу, зокрема, численні згадки щодо історичних поем Степана Васильовича. Одна з них — про Мазепу — вже обнародувана. А решта — поеми про гетьманів Скоропадського, Полуботка, Апостола? Де все це шукати? Коли, нарешті, і до нас дійде виплекане Франком багатотомне зібрання поета? Коли побачимо грунтовні академічні дослідження життя й творчості Руданського?

Ще сімдесят років тому багатомудрий Агатангел Кримський у дивовижній праці «До життєпису Степана Руданського» настійно переконував себе та інших: «П'ятдесят літ минуло, відколи помер Руданський.., і перед Всеукраїнською академією наук стоїть невідкладна повинність — дати нарешті академічне видання всіх його писань. Разом з тим треба було б якось докладніше вияснити і його життєпис, ще й досі дуже й дуже неосвітлений».

Відкриваючи нам Руданського ще й як етнографа та живописця, непоправний оптиміст Кримський виколисував тоді райдужні надії: «Цікаво було б, даючи академічне видання Руданського (а це справа вже близької майбутності), видати щось і з його малювання. Чи залишилася у когось хоч яка невеличка його картинка?»

Риторичне запитання видатного вченого і досі повисає у повітрі. А його «справа ... близької майбутності» покрита космічним туманом невідомості.

Та скільки ж байдужих століть чекатиме ще своєї черги повне зібрання творів Степана Руданського?

Питання знову-таки залишається риторичним.

Ось які невеселі думки навіває нам ювілей патріарха українського сміху. Але сміх завжди перемагає. Україна сміється. Є ще в неї неосмутні спадкоємці веселої слави Сміхослова. Є ще порох у порохівницях!

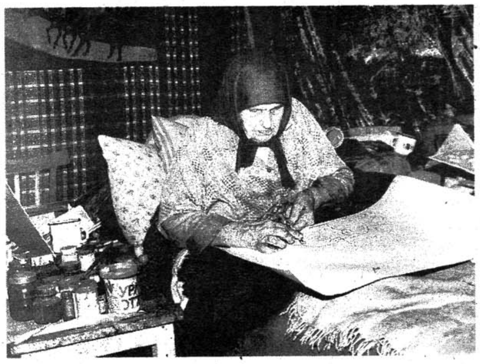
Петро ПЕРЕБИЙНІС,
поет, голова ювілейної комісії.

Указ Президента України
Про нагородження Почесною відзнакою Президента України

За значний особистий внесок у розвиток українського народного мистецтва, відродження і збагачення традицій національного декоративного живопису, багаторічну плідну діяльність в галузі культури **постановляю:**

Нагородити Почесною відзнакою Президента України художницю **Приймаченко Марію Оксентівну.**

Президент України Л. КРАВЧУК
м. Київ
6 січня 1994 року



СОНЯЧНА ХУДОЖНИЦЯ

Марії Оксентівні Приймаченко — 85 років

Тече ріка життя, роки беруть своє. Стара недуга скувала Марію Оксентівну, і вона вже четвертий рік не підводиться з ліжка. Ліворуч від неї, біля печі (піч — за кадром) — столик з її ліками — фарбами. Праворуч (теж за кадром) — на стіні свіжі картини висять. Сохнуть. Аось зараз Марія Оксентівна розмовляє з нами, тобто малює. Це її спосіб життя, рідна стихія, форма існування — малювати. За характером, як відомо, Марія Приймаченко — лагідна колючка з гумором. Такі ж її картини. От як вона говорить («Цить, Федір! Я кажу!» — Федір, син, теж відомий художник, вже двох онучок має, слухняно-заворожено вмовкає — мати ж говорять), так і малює. Про неї написано гори статей, десятки дисертацій на її творчості захищено. Але, здається, краще за незабутнього Василя Касіяна ніхто не сказав про геніальну нашу художницю з народу. Ось ці слова: «Живопис Марії Приймаченко — свято у царстві краси, материнська мова нашої культури».

Напередодні 85-річчя майстрині преса весь час досить емоційно інформувала читачів про те, як їй тепер ведеться. Висновок — на лаврах слави й почестей. Формально недалеко від істини. Справді, вже місяць офіційно багато говориться високих слів про життя й творчість Марії Приймаченко. В «Українському домі» розгорнуто величезну виставку творів родини Приймаченків — сина Федора, двох її онуків — Петра та Івана (сина Федора), Надії, дружини Івана. Колегія Міністерства культури прийняла постанову про відзначення 85-річчя художниці. Цими днями в Болотні, маленькому сільці, що вже знехотя майже зімкнулося з райцентром Іванків (зона Чорнобиля), побувала представницька делегація... В «Українському домі» знову вечір великий був організований на честь дня народження Марії Приймаченко...

Федір з дружиною Катериною («...найкраща невістка в Україні, бо ніхто так за своєю свекрухою не глядить, як вона» — слова Федора) два кабани закололи, щоб гостей як слід зустріти. Взагалі ж, Федір любить глобальні порівняння. Мабуть, тому, що сам він добрий, як дитина, і світлими очима дивиться на цей світ. У нього два коня. Один — Орлик, другий — колгоспний, безіменний. Пізньої осені мені пощастило побувати в неймовірно цікавій хаті Приймаченків. Федір одразу ж сказав: «Мені понаравилася наша українська політика така. Тільки треба менше перекупщиків та крадіїв. А так я люблю цей час. Люблю, що коні в мене є, грабарка. Ставок викопав. Їдеш селом — усі будуються. У полі працюють на своїх ділянках. (Марія Оксентівна в цей момент додала: «Ото й добре, що на своїх ділянках. Це красиво». Так і сказала дослівно). І нехай у кожного у дворі і коник буде, і машина стоїть. Ще рік-два пройде, і стане Україна на ноги. Хочеться мені з того всього соняшника українського намалювати на голубому. Щоб як наш прапор був. І сини мої добрі хлопці. Он і працюють, і малюють обидва. Щоб усі такі в Україні були, ото життя наступило б...»

Він показував своє хазяйство. Сини якраз дозбирували яблука в садку. Довкола тих яблук — вже гори. За Федором кінь Орлик як прив'язаний ходив. А щоб зовсім вже вразити нас, міських, Федір, потріпавши коня по загривку, щось шепнув йому у напорошене вухо. І Орлик, ласкаво вищирившись, поцілував Федора. «Він добрий, бо не колгоспний», — по-філософськи пояснив Федор. А коли в лісництво збирався (він лісником нині працює, більше тисячі гектарів лісу доглядає), запряг колгоспного. «Так з чого ж йому бути добрим», — глузую з Федора. «Нічого, праця характер формує», — каже у відповідь.

Ось таке життя тепер довкола Марії Оксентівни. Не завжди, звісно, так було. «Зараз добре, — весело розмірковує Федір. — Є все. Повністю хазяйство маю. А було... Не встигнеш корову видоїти, картоплю викопати, як уже стоять під дверима: здавай! А тепер зібрав і маю...»

На возі ми якраз їхали вулицею Марії Приймаченко (вибачте, випадково обмовилася, вулиця називається Богдана Хмельницького) — тут справді навдивовиж усі будуються. У кожному дворі біля старої дідівської хати ростуть розкішні сучасні будинки. А хатини Марії Приймаченко, нашої сонячної художниці («Шевченко — батько України, Марія Приймаченко — її мати». Слова Федора. Знову глобально, зате по-синівськи щиро й по-людськи точно сказано) і не видно здалеку. І десь там, біля печі, сидить Марія Оксентівна. Малює свої фантастичні картини, що вже увійшли в золотий фонд духовної скарбниці нашої. На ліжку телефон. Чи не єдина ознака цивілізованого світу. Правда, в іншій кімнаті телевізор стоїть. А лампочки електричні весь час перегорають. Добрі люди хто фарби, хто ліки, хто ще щось привезе. Почесні звання художниці не вмістилися б у цілий абзац. Ну, й справді, наче багато віддано їй. І все ж, віддаляючись від Болотні, відчуваю, як стискається серце від якоїсь провини, незручності за себе, за інших... Живіть довго, Маріє Оксентівно! Радості й щастя Вашій добрій родині! Може, колись ми зрозуміємо більше, станемо витонченішими, толерантнішими до себе, а відтак і до Вас.

Людмила БАРАНЕВИЧ.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Медицина: конфлікт

ПАН СПІЖЕНКО ОБРАЗИВСЯ...

(Закінчення. Початок на 2-й стор.)

Тим часом валютними угодами Міністерства охорони здоров'я зацікавилася Валютно-кредитна рада Кабінету міністрів України, яка 21 січня 1993 року на своєму засіданні виносить рішення: «Звернути увагу Міністерства охорони здоров'я (Спіженко Ю.П.) на грубі порушення встановленого порядку, що мають місце при оформленні угод з інофірмами на поставку медичних засобів з покриттям за рахунок Державного валютного фонду». Дії деяких угод припинили, створили експертну групу, котрій належало перевірити доцільність та якість як укладених контрактів, так і тих, що тільки пророблялися. Після тривалих зволікань з боку міністерства і постійних нагадувань експертна група, до якої увійшли троє медиків, один фармацевт і троє економістів-фінансистів, одержала потрібні документи і приступила до роботи.

Що ж з'ясувалося? Наведу лише один факт із довідки, підготовленої членами експертної групи: майже на 6 мільйонів 200 тисяч американських доларів закуплено проносні, відхаркувальні, протисклеротичні препарати, засоби з бджолиної отрути. А ще дещо можна було купити значно дешевше, на інші ліки не було дозволу для застосування. Та й, зрештою, жодному контрактові не передувала скрупульозна експертиза, як це передбачено світовим досвідом. І все це — за умов нашої валютної (і не лише валютної) бідності, нестачі ліків, без яких людина просто не може обійтися.

Валютно-кредитна рада 11 березня 1993 року ознайомилася з висновками експертної групи й одностайно вирішила: «1. Висловити недовіру міністрові охорони здоров'я Спіженку Ю.П. та заступникові міністра охорони здоров'я Мальцеву В.І. у справі забезпечення закупівлі ліків для України та використання державних валютних коштів. Просити Кабінет міністрів України розглянути питання про адміністративну чи іншу відповідальність службових осіб МОЗ. 2. Констатувати неефективність існуючої системи забезпечення препаратами України. Просити Кабінет міністрів України вирішити це питання».

Отже, експертна група виконала завдання уряду і припинила своє існування як така. Здавалося, про неї забудуть. Та превеликий подив охопив її членів, коли кожний з них, окрім фармацевта — іноземного громадянина, отримав з Мінського районного суду м.Києва позов, підписаний міністром Ю.Спіженком і «допідписаний» (від руки) генеральним директором НВО «Укрфармація» О.Климовим за образу честі та гідності. І далі йшов перелік усіх виявлених у контрактах недоліків, що знайшли відображення в доповідній записці експертної групи. І навіть натяку немає на те, що відповідальність за зміст цієї доповідної (до речі, грунтовної і об'єктивної), по суті, взяла на себе Валютно-кредитна рада, яка винесла остаточний вердикт діям міністра і міністерства. Отже, якщо вже пан Спіженко так захотів з кимось позиватися, то мав би розпочати це робити з Валютно-кредитної ради Кабінету міністрів.

Дивно, що й у суді на цю «деталь» чомусь не зважили. І пішло-поїхало... Правда, незабаром «ображальників» честі й гідності міністра сповістили, що справа передана до Київського міського суду, куди членів колишньої експертної групи невдовзі запросили для співбесіди. У червні 1993 року справу знов повернули до Мінського районного суду...

Є ще таке. Члени колишньої експертної групи, створеної представницьким органом Кабінету міністрів, звернулися до уряду з проханням оплатити адвокатський захист. Три письмові звертання у червні 1993 року до Прем'єр-міністра Л.Кучми, особисті розмови з ним не дали результатів.

Повторні письмові звертання до віце-прем'єр-міністра з гуманітарних питань М.Жулинського, письмове звертання до віце-прем'єр-міністра В.Євтухова, особисті розмови з ними народних депутатів — членів колишньої експертної групи також нічого втішного не принесли. "На словах визнається право на оплату адвокатського захисту Кабінетом міністрів, що було підтверджено (усно) юристами Верховної Ради і КМ, але один віце-прем'єр-міністр відсилає депутатів до іншого, розуміючи абсурдність ситуації.

А судові засідання 8 і 22 грудня Міністерством охорони здоров'я обставляються в стилі «процесу століття» — свідки, журналісти, фотокореспонденти... У мене склалося враження, що деяким свідкам, одній журналістці, з якими я давно знайомий, було ніяково зустрічатися зі мною поглядом...

Треба сказати, що Міністерство охорони здоров'я з самого початку цієї історії сповідує принцип: найкраща оборона — наступ та обвинувачення.

Рішення Валютно-кредитної ради від 11 березня 1993 року не виконане і не скасоване. Але тільки після нього, на підставі висновків колишньої експертної групи, яка, виявляється, «образила честь і гідність» пана Спіженка, нарешті регламентовано імпорт медикаментів. Зокрема, створено Експертну комісію для закупівлі зарубіжних лікарських засобів і затверджено відповідне положення, затверджено «Перелік важливих та життєво необхідних препаратів». Однак становище залишається напруженим, про що свідчить поява постанови Кабінету міністрів № 663 від 20 серпня 1993 року «Про роботу МОЗ щодо забезпечення населення лікарськими засобами», в якій зазначено: «Звернути увагу міністра охорони здоров'я Ю.П.Спіженка на наявність істотних недоліків в організації виробництва, розподілу та раціонального використання ліків».

А тим часом судове засідання вкотре уже перенесено. Тепер — на 13 січня.

Видно, для декого процес у справі «образи честі та гідності» міністра Ю.Спіженка за своєю значущістю переважає повсякденні державні (для народних депутатів), професійно-наукові та лікарські (для медиків), службові й побутові (для всіх) та й з питань охорони здоров'я (для міністерства) клопоти та обов'язки. Прикро, але від тої амбіційної метушні не більшає ліків у наших аптеках. Скоріше — навпаки.

Судова тяганина, яку затіяв пан Спіженко проти групи фахівців, наводить на ще один сумний висновок. Бо ж виходить, що над кожною службово-урядовою комісією, яка насмілиться знайти недоліки в роботі будь-якого відомства, нависає загроза бути притягненою до суду.

І з яких це пір подібне стало можливим у нашій державі: вказав на явні недоліки чи зловживання міністра — значить «образив» його честь та гідність?

І чи довго таке може тривати?

Любомир ПИРІГ,
народний депутат України, член-кореспондент Академії наук України.

ГОЛОС УКРАЇНИ
ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
Газета виходить з 1 січня 1991 року

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о.заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ **ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.**
♦ **Рукописів не повертаємо.**
♦ **Листування з читачами — тільки на сторінках газети.**

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

♦ **Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.**
♦ **За точність викладених фактів відповідальність несе автор.**

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311006.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».